EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 24.5.2023.
COM(2023) 608 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

Par Grieķijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Grieķijas 2023. gada stabilitātes programmu

{SWD(2023) 608 final}

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

Par Grieķijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Grieķijas 2023. gada stabilitātes programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu[1] un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību[2], un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241[3], ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms, stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Atveseļošanas un noturības mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu dalībvalstīm reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot ES finansētu fiskālo stimulu. Atbilstīgi Eiropas pusgada prioritātēm tas sekmē ekonomikas un sociālo atveseļošanu un ilgtspējīgu reformu un investīciju īstenošanu, jo īpaši zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai un dalībvalstu tautsaimniecību noturības stiprināšanai. Tas arī palīdz stiprināt publiskās finanses un veicināt izaugsmi un darbvietu radīšanu vidējā termiņā un ilgtermiņā, uzlabot teritoriālo kohēziju ES un atbalstīt Eiropas sociālo tiesību pīlāra turpmāku īstenošanu. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktu 2022. gada 30. jūnijā tika atjaunināta katrai dalībvalstij paredzētā maksimālā finanšu iemaksa no Atveseļošanas un noturības mehānisma.

---

1 OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

2 OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

3 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

(2) Komisija 2022. gada 22. novembrī pieņēma 2023. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu[4], tādējādi uzsākot 2023. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Eiropadome 2023. gada 23. martā apstiprināja pētījumā izvirzītās prioritātes saistībā ar konkurētspējīgas ilgtspējas četrām dimensijām. Komisija 2022. gada 22. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī 2023. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā norādīja Grieķiju kā vienu no dalībvalstīm, kuras var skart vai apdraudēt nelīdzsvarotība un par kurām būs jāizstrādā padziļinātais pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī atzinumu par Grieķijas 2023. gada budžeta plāna projektu. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, kuru Padome pieņēma 2023. gada 16. maijā, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2023. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana un kuru Padome pieņēma 2023. gada 13. martā.

(3) Lai gan ES valstu tautsaimniecības demonstrē ievērojamu noturību, ģeopolitiskajam kontekstam joprojām ir negatīva ietekme. Tā kā ES nelokāmi solidarizējas ar Ukrainu, ES ekonomikas un sociālās politikas programma ir vērsta uz to, lai īstermiņā mazinātu enerģētikas krīzes negatīvo ietekmi gan uz neaizsargātām mājsaimniecībām, gan uzņēmumiem un lai turpinātu centienus īstenot zaļo un digitālo pārkārtošanos, atbalstītu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, aizsargātu makroekonomisko stabilitāti un palielinātu noturību vidējā termiņā. Tajā liela uzmanība pievērsta arī ES konkurētspējas un produktivitātes palielināšanai.

(4) Komisija 2023. gada 1. februārī nāca klajā ar paziņojumu "Zaļā kursa industriālais plāns neto nulles emisiju laikmetam"[5], kura mērķis ir uzlabot ES neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju un atbalstīt ātru pārkārtošanos uz klimatneitralitāti. Plāns papildina Eiropas zaļā kursa un *REPowerEU* ietvaros īstenotos centienus. Tā mērķis ir veicināt labvēlīgākus apstākļus tādu neto nulles emisiju tehnoloģiju un produktu ES ražošanas jaudas izvēršanai, kas vajadzīgi Eiropas vērienīgo klimatisko mērķrādītāju sasniegšanai, kā arī nodrošināt piekļuvi attiecīgajām kritiski svarīgajām izejvielām, tostarp diversificējot piegādes avotus, pienācīgi ekspluatējot ģeoloģiskos resursus dalībvalstīs un maksimāli palielinot izejvielu reciklēšanu. Plāns balstās uz šādiem četriem pīlāriem: prognozējama un vienkāršota normatīvā vide, paātrināta piekļuve finansējumam, prasmju pilnveidošana un atvērta tirdzniecība noturīgām piegādes ķēdēm. Komisija 2023. gada 16. martā nāca klajā arī ar paziņojumu "ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada"[6], kas strukturēts atbilstoši deviņiem savstarpēji pastiprinošiem virzītājspēkiem ar mērķi strādāt pie izaugsmi veicinoša tiesiskā regulējuma. Paziņojumā ir noteiktas politikas prioritātes, kuru mērķis ir aktīvi nodrošināt strukturālus uzlabojumus, mērķtiecīgas investīcijas un regulatīvus pasākumus ES un tās dalībvalstu ilgtermiņa konkurētspējai. Turpmāk sniegtie ieteikumi palīdz īstenot minētās prioritātes.

(5) 2023. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada norises turpinās atbilstoši Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošanai. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, joprojām ir svarīgi pilnībā īstenot pieņemtos atveseļošanas un noturības plānus, jo ar šiem plāniem paredzēts izpildīt visus iepriekšējos gados konkrētām valstīm adresētos attiecīgos ieteikumus vai arī to būtisku daļu. Konkrētām valstīm adresētie 2019., 2020. un 2022. gada ieteikumi joprojām ir

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

vienlīdz svarīgi arī attiecībā uz atveseļošanas un noturības plāniem, kas pārskatīti, atjaunināti vai grozīti ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu.

(6) 2023. gada 27. februārī pieņemtās *REPowerEU* regulas[7] mērķis ir ātri izbeigt ES atkarību no Krievijas fosilā kurināmā importa. Tas veicinās enerģētisko drošību un ES energoapgādes dažādošanu, vienlaikus palielinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, enerģijas uzkrāšanas iespējas un energoefektivitāti. Regula sniedz iespēju dalībvalstīm savos nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos pievienot jaunu *REPowerEU* nodaļu, lai tiktu finansētas galvenās reformas un investīcijas, kas palīdzēs sasniegt *REPowerEU* mērķus. Tās arī palīdzēs uzlabot ES neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju, kā izklāstīts Zaļā kursa industriālajā plānā neto nulles emisiju laikmetam, un īstenot konkrētām valstīm saistībā ar enerģiju adresētos ieteikumus, kas dalībvalstīm sniegti 2022. gadā un attiecīgā gadījumā 2023. gadā. Ar *REPowerEU* regulu tiek ieviesta jauna neatmaksājama finansiālā atbalsta kategorija, kas darīta pieejama dalībvalstīm, lai tiktu finansētas jaunas ar enerģētiku saistītas reformas un investīcijas saskaņā ar to atveseļošanas un noturības plāniem.

(7) Komisija 2023. gada 8. martā pieņēma paziņojumu, kurā sniegtas fiskālās politikas norādes 2024. gadam. Tā mērķis ir atbalstīt dalībvalstis stabilitātes un konverģences programmu sagatavošanā un tādējādi stiprināt politikas koordināciju[8]. Komisija atgādināja, ka Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula 2023. gada beigās tiks deaktivēta. Komisija aicināja panākt, lai fiskālā politika 2023.–2024. gadā nodrošinātu parāda atmaksājamību vidējā termiņā, kā arī ilgtspējīgā veidā veicinātu potenciālu izaugsmi. Dalībvalstis tika aicinātas savās 2023. gada stabilitātes un konverģences programmās izklāstīt, kā to fiskālie plāni nodrošinās deficīta atsauces vērtības 3 % no IKP ievērošanu, kā arī ticamu un nepārtrauktu parāda samazināšanu vai parāda saglabāšanu piesardzīgā līmenī vidējā termiņā. Komisija aicināja dalībvalstis pakāpeniski atteikties no valsts fiskālajiem pasākumiem, kas tika ieviesti, lai aizsargātu mājsaimniecības un uzņēmumus no enerģijas cenu satricinājuma, sākot ar vismazāk mērķorientētajiem pasākumiem. Tā norādīja, ka gadījumā, ja, atkārtojoties ar enerģiju saistītajam cenu spiedienam, būtu nepieciešams pagarināt atbalsta pasākumu darbības laiku, šādiem dalībvalstu pasākumiem turpmāk vajadzētu būt daudz mērķorientētākiem, atbalstot tieši neaizsargātās mājsaimniecības un uzņēmumus. Komisija ierosināja, ka fiskālajiem ieteikumiem jābūt izteiktiem skaitļos un diferencētiem un ka tie jāformulē, pamatojoties uz neto primārajiem izdevumiem, kā ierosināts tās Paziņojumā par ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformas ievirzēm[9]. Komisija ieteica visām dalībvalstīm turpināt aizsargāt valsts finansētās investīcijas un nodrošināt Atveseļošanas un noturības mehānisma un citu ES fondu efektīvu izmantošanu, jo īpaši ņemot vērā zaļās un digitālās pārkārtošanās un noturības mērķus. Komisija norādīja, ka ierosinās Padomei 2024. gada pavasarī sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, pamatojoties uz izpildes datiem par 2023. gadu un ievērojot spēkā esošās tiesību normas.

(8) Komisija 2023. gada 26. aprīlī nāca klajā ar tiesību aktu priekšlikumiem, lai īstenotu ES ekonomikas pārvaldības noteikumu visaptverošu reformu. Priekšlikumu galvenais

---

7 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/435 (2023. gada 27. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2021/241 attiecībā uz *REPowerEU* nodaļām atveseļošanas un noturības plānos un groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 un (ES) 2021/1755 un Direktīvu 2003/87/EK (OV L 63, 28.2.2023., 1. lpp.).

8 COM(2023) 141 final.

9 COM(2022) 583 final.

mērķis ir uzlabot publiskā sektora parāda atmaksājamību un ar reformu un investīciju palīdzību veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi visās dalībvalstīs. Priekšlikumu mērķis ir nodrošināt dalībvalstīm lielāku kontroli pār savu vidēja termiņa plānu izstrādi, vienlaikus ieviešot arī stingrāku izpildes režīmu, lai nodrošinātu to, ka dalībvalstis pilda saistības, ko tās uzņēmušās savos vidēja termiņa fiskālajos un strukturālajos plānos. Mērķis ir pabeigt likumdošanas darbu 2023. gadā.

(9) Grieķija savu nacionālo atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai 2021. gada 30. aprīlī. Komisija atbilstoši Regulas (ES) 2021/241 19. pantam novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu, ņemot vērā minētās regulas V pielikumā sniegtās novērtēšanas vadlīnijas. Padome 2021. gada 13. jūlijā pieņēma lēmumu par Grieķijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu[10]. Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu par to, ka Grieķija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā. Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.

(10) Grieķija saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 4. panta 1. punktu 2023. gada 2. maijā iesniedza savu 2023. gada valsts reformu programmu un 2023. gada 29. aprīlī – savu 2023. gada stabilitātes programmu. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus. Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 27. pantā, 2023. gada valsts reformu programma atspoguļo arī Grieķijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā.

(11) Komisija 2023. gada ziņojumu par Grieķiju[11] publicēja 2023. gada 24. maijā. Tajā tika izvērtēts, kā Grieķija īstenojusi attiecīgos konkrētai valstij adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma laikposmā no 2019. līdz 2022. gadam, un kā Grieķija īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz šo analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjautājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjautājumi. Tajā bija arī novērtēts Grieķijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un ES pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

(12) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu izstrādāja padziļināto pārskatu par Grieķiju un rezultātus publicēja 2023. gada 24. maijā[12]. Komisija secināja, ka Grieķija saskaras ar pārmērīgu makroekonomisko nelīdzsvarotību. Jo īpaši ir samazinājusies neaizsargātība, kas saistīta ar lielu valdības parādu un ienākumus nenesošu aizdevumu lielo apjomu augsta bezdarba apstākļos, taču tās ārējā pozīcija ir pasliktinājusies. Nopietnas bažas raisa tas, ka tekošā konta deficīts 2022. gadā ievērojami palielinājās, neraugoties uz tūrisma ieņēmumu atgūšanos. Lai gan tiek prognozēts, ka šogad un nākamgad tas nedaudz samazināsies, ir paredzams, ka ārējā konta deficīts saglabāsies ievērojami virs līmeņa, kas nepieciešams, lai nodrošinātu neto starptautisko investīciju pozīcijas ilgstošu uzlabošanos. Lai gan valdības parāda

[10] Padomes Īstenošanas lēmums (2021. gada 13. jūlijs) par Grieķijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu (ST 10152/21; ST 10152/21 ADD 1).

[11] SWD(2023) 608 final.

[12] SWD(2023) 631 final.

attiecība pret IKP joprojām ir visaugstākā Eiropas Savienībā, 2022. gadā tā ievērojami uzlabojās, lielā mērā pateicoties spēcīgam nominālā IKP pieaugumam, un paredzams, ka 2023. un 2024. gadā tā turpinās samazināties. Ienākumus nenesošie aizdevumi pagājušajā gadā strauji samazinājās, jo iepriekšējos gados bija vērojams liels samazinājums, tomēr tie joprojām ir lieli un turpina negatīvi ietekmēt banku rentabilitāti un aizdošanas spējas, kas savukārt nelabvēlīgi ietekmē kapitāla intensitātes pieaugumu un ekonomikas produktivitātes pieaugumu. Politikas reakcija ir palīdzējusi novērst nelīdzsvarotību, un ANP īstenošana ir lieliska iespēja novērst atlikušās strukturālās nepilnības. Tomēr ir jāpieliek lielākas pūles, tostarp palielinot parādu piedziņas efektivitāti un uzlabojot sekundāro ienākumus nenesošo aizdevumu tirgu, jo īpaši, lai nodrošinātu, ka ārējā bilance tiek stingri uzlabota un ka ienākumus nenesošie aizdevumi turpina samazināties.

(13) Pamatojoties uz *Eurostat* validētajiem datiem[13], Grieķijas vispārējās valdības budžeta deficīts samazinājās no 7,1 % no IKP 2021. gadā līdz 2,3 % 2022. gadā, savukārt vispārējās valdības parāds samazinājās no 194,6 % no IKP 2021. gada beigās līdz 171,3 % 2022. gada beigās.

(14) Vispārējās valdības bilanci ir ietekmējuši fiskālās politikas pasākumi, kas pieņemti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. 2022. gadā šādi izdevumus palielinoši pasākumi ietvēra elektroenerģijas subsīdijas mājsaimniecībām un uzņēmumiem, lielākus sociālos pabalstus neaizsargātām mājsaimniecībām. Šo pasākumu izmaksas daļēji kompensēja jauni nodokļi par enerģijas ražotāju un piegādātāju negaidītu papildu peļņu, proti, cenu griesti elektroenerģijas ražotājiem un ārkārtas nodeva elektroenerģijas ražotājiem laikposmā no 2021. gada oktobra līdz 2022. gada jūnijam. Komisija lēš, ka šo pasākumu neto budžeta izmaksas 2022. gadā būs 2,5 % no IKP. Tajā pašā laikā aplēstās Covid-19 pagaidu ārkārtas pasākumu izmaksas samazinājās no 6,5 % 2021. gadā līdz 1,5 % no IKP 2022. gadā.

(15) Padome 2021. gada 18. jūnijā ieteica Grieķijai 2022. gadā[14] izmantot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam, vienlaikus īstenojot piesardzīgu fiskālo politiku. Turklāt Grieķijai būtu jāsaglabā valsts finansētās investīcijas.

(16) Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja[15] 2022. gadā bija labvēlīga – 1,0 % apmērā no IKP. Kā ieteikusi Padome, Grieķija turpināja atbalstīt atveseļošanu ar investīcijām, kas finansējamas no Atveseļošanas un noturības mehānisma. No Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem ES fondiem finansētie izdevumi 2022. gadā sasniedza 2,1 % no IKP (2,6 % no IKP 2021. gadā). No Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem ES fondiem finansēto izdevumu samazinājums 2022. gadā bija saistīts ar iepriekšējā plānošanas perioda pakāpenisku noslēgšanu, savukārt investīciju izdevumi jaunajā plānošanas periodā vēl nav palielinājušies. Valsts finansētajām investīcijām bija ekspansīva ietekme

---

13 *Eurostat* euro rādītāji, 47/2023, 21.4.2023.

14 Padomes Ieteikums (2021. gada 18. jūnijs), ar ko sniedz Padomes atzinumu par Grieķijas 2021. gada stabilitātes programmu (OV C 304, 29.7.2021., 33. lpp.).

15 Fiskālā nostāja tiek mērīta, vadoties pēc izmaiņām primārajos izdevumos (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus), neierēķinot ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus, taču ietverot no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citu ES fondu neatmaksājamā atbalsta (dotācijām) finansētos izdevumus, kas attiecināmi uz vidēja termiņa potenciālo izaugsmi. Sīkāku informāciju skatīt fiskālās statistikas tabulu 1. izcēlumā.

0,6 procentpunktu apmērā uz fiskālo nostāju[16]. Tāpēc Grieķija saglabāja valsts finansētās investīcijas, kā ieteikusi Padome. Vienlaikus valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot jaunos ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2022. gadā bija ekspansīva ietekme 0,6 procentpunktu apmērā uz fiskālo nostāju. Šī ievērojamā ekspansīvā ietekme ietvēra papildu ietekmi, ko radīja fiskālās politikas pasākumi enerģijas cenu pieauguma ekonomiskās un sociālās ietekmes mazināšanai (papildu neto budžeta izmaksas 2 % apmērā no IKP). Tādēļ Grieķija pietiekami ierobežoja valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu.

(17) Stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs par 2023. gadu ir reālistisks, bet par turpmāko periodu – optimistisks. Valdība prognozē, ka reālais IKP 2023. gadā pieaugs par 2,3 % un 2024. gadā – par 3 %. Salīdzinājumam – Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts lielāks reālā IKP pieaugums 2,4 % apmērā 2023. gadā un mazāks pieaugums 1,9 % apmērā 2024. gadā, galvenokārt tāpēc, ka atšķiras pieņēmumi par investīciju aktivitāti un ārējā sektora iemaksām. 2023. gada stabilitātes programmā prognozētas lielākas iemaksas no bruto pamatkapitāla veidošanas, jo īpaši 2024. gadā, un Komisija sagaida, ka preču imports saglabāsies lielāks nekā iestāžu prognozēs.

(18) Valdība savā 2023. gada stabilitātes programmā plāno, ka vispārējās valdības budžeta deficīta attiecība 2023. gadā samazināsies līdz 1,8 % no IKP. Samazinājums 2023. gadā galvenokārt atspoguļo ar pandēmiju saistīto fiskālo pasākumu pakāpenisku atcelšanu un ar enerģētiku saistīto pasākumu izmaksu samazinājumu, kā arī ieņēmumu pieaugumu ekonomikas izaugsmes rezultātā. Saskaņā ar programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies no 171,3 % 2022. gada beigās līdz 162,6 % 2023. gada beigās. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta deficīts 2023. gadā būs 1,3 % no IKP. Tas ir mazāks nekā stabilitātes programmā prognozētais deficīts, galvenokārt pateicoties labvēlīgākai nodokļu bāzes attīstībai, ko nosaka makroekonomiskie pieņēmumi, t. sk. izaugsmes struktūra un mazāki sociālā budžeta izdevumi, kas atbilst iepriekšējos gados novērotajam sistemātiskajam nepietiekamajam izlietojumam. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēta zemāka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP: 160,2 % 2023. gada beigās. Atšķirība galvenokārt ir saistīta ar lielāku nominālā IKP pieaugumu un mazākā mērā ar Komisijas prognozi par mazāku vispārējās valdības budžeta deficītu.

(19) Tiek gaidīts, ka valdības bilanci 2023. gadā turpinās ietekmēt fiskālie pasākumi, kas pieņemti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Tie sastāv no pasākumiem, kas pagarināti no 2022. gada (jo īpaši elektroenerģijas subsīdijas mājsaimniecībām un uzņēmumiem). Šo pasākumu izmaksas joprojām daļēji kompensē enerģijas piegādātāju negaidītās papildu peļņas nodokļi, proti, cenu griesti elektroenerģijas ražotājiem un pārstrādes rūpnīcu solidaritātes iemaksa. Ņemot vērā šos ieņēmumus, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē atbalsta pasākumu neto budžeta izmaksas 2023. gadam tiek prognozētas 0,2 % apmērā no IKP[17]. Vairākums pasākumu 2023. gadā nešķiet vērsti uz visneaizsargātākām mājsaimniecībām vai uzņēmumiem, un tajos nav pilnībā iestrādāts cenas signāls, kas rosina samazināt enerģijas pieprasījumu un palielināt energoefektivitāti. Rezultātā Komisijas 2023. gada

[16] Citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem bija neitrāla ietekme, kas atbilst 0,0 procentpunktiem no IKP.

[17] Šis skaitlis atspoguļo minēto pasākumu gada budžeta izmaksu līmeni, ietverot kārtējos ieņēmumus un izdevumus, kā arī – attiecīgā gadījumā – kapitālizdevumu pasākumus.

pavasara prognozē tiek lēsts, ka mērķorientēto atbalsta pasākumu apjoms, kas jāņem vērā novērtējumā par atbilstību ieteikumam 2023. gadam, būs 0,1 % no IKP 2023. gadā (salīdzinājumā ar 0,5 % no IKP 2022. gadā). Visbeidzot, paredzams, ka valdības 2023. gada bilance gūs labumu no Covid-19 pagaidu ārkārtas pasākumu pakāpeniskas atcelšanas 1,5 % apmērā no IKP.

(20) Padome 2022. gada 12. jūlijā ieteica[18] Grieķijai nodrošināt, ka 2023. gadā tiek īstenota piesardzīga fiskālā politika, jo īpaši ierobežojot valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugumu, lai tas nepārsniegtu vidēja termiņa potenciālās izlaides pieaugumu[19], ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret enerģijas cenu kāpumu visneaizsargātākajām mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Vienlaikus Grieķijai vajadzētu būt gatavai kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Grieķijai tika arī ieteikts palielināt publiskās investīcijas, kas sekmētu zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, ņemot vērā iniciatīvu *REPowerEU*, tostarp izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu un citus Savienības fondus.

(21) Saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi fiskālā nostāja 2023. gadā būs kopumā neitrāla (–0,2 % no IKP) augstas inflācijas kontekstā. Fiskālā nostāja 2022. gadā būs bijusi ekspansīva (–1,0 % no IKP). Prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā uz fiskālo nostāju būs bremzējoša ietekme, kas atbilst 0,3 % no IKP. Tādēļ prognozētais valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums atbilst Padomes ieteikumam. Prognozētā valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu bremzējošā ietekme būtībā ir saistīta ar samazinātajām to (mērķorientēto un mērķneorientēto) atbalsta pasākumu izmaksām mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kas veikti, reaģējot uz enerģijas cenu pieaugumu (par 2,3 % no IKP). Sociālo izdevumu pieaugums ir galvenais izaugsmes virzītājspēks valsts finansētajiem primārajiem kārtējiem izdevumiem (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus). No Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem ES fondiem finansētie izdevumi 2023. gadā sasniedza 2,5 % no IKP, savukārt valsts finansētajām investīcijām bija neitrāla ietekme 0,0 procentpunktu apmērā uz fiskālo nostāju[20]. Tāpēc Grieķija plāno finansēt papildu investīcijas, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu un citus ES fondus, un tiek paredzēts saglabāt valsts finansētās investīcijas. Tā plāno finansēt publiskās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās un enerģētiskās drošības jomā, piemēram, 8000 publiski pieejamu uzlādes punktu uzstādīšanu elektrotransportlīdzekļiem galvenajās pilsētu un piepilsētu vietās, publiskās pārvaldes digitalizāciju un salu elektrotīklu starpsavienojumu uzlabošanu.

(22) Saskaņā ar stabilitātes programmu tiek prognozēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies, 2024. gadā sasniedzot 0,8 % no IKP. Samazinājums 2024. gadā galvenokārt atspoguļo atlikušo enerģētikas un citu pasākumu pakāpenisku atcelšanu un ieņēmumu pieaugumu stabilas ekonomikas izaugsmes rezultātā. Programmā paredzēts, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2024. gada beigās

---

18 Padomes Ieteikums (2022. gada 12. jūlijs) par Grieķijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Grieķijas 2022. gada stabilitātes programmu (OV C 334, 1.9.2022., 60. lpp.).

19 Pamatojoties uz Komisijas 2023. gada pavasara prognozi, Grieķijas potenciālās izlaides vidēja termiņa pieauguma aplēse ir 4,8 % nominālā izteiksmē (10 gadu vidējais rādītājs).

20 Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs ekspansīva ietekme, kas atbilst 0,1 procentpunktam no IKP.

samazināsies līdz 150,8 %. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta deficīts 2024. gadā būs 0,6 % no IKP. Tas ir mazāks nekā programmā prognozētais deficīts, galvenokārt ņemot vērā pieņēmumus par sociālā budžeta izpildi, jo īpaši mazākus izdevumus sociālajiem pabalstiem un pensijām. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēta augstāka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP: 154,5 % 2024. gada beigās.

(23) Stabilitātes programmā ir paredzēts 2024. gadā pakāpeniski atcelt visus enerģētikas atbalsta pasākumus. Komisija arī pieņem, ka 2024. gadā enerģētikas atbalsta pasākumi tiks pilnībā atcelti. Tas ir atkarīgs no pieņēmuma, ka enerģijas cenas atkārtoti nepalielināsies.

(24) Padomes Regulā (EK) Nr. 1466/97 ir aicināts katru gadu uzlabot strukturālo budžeta bilanci, lai sasniegtu vidēja termiņa mērķi, par kritēriju nosakot 0,5 % no IKP[21]. Ņemot vērā fiskālās ilgtspējas apsvērumus[22], 2024. gadā būtu lietderīgi uzlabot strukturālo bilanci vismaz par 0,3 % no IKP. Lai nodrošinātu šādu uzlabojumu, valsts neto finansēto primāro izdevumu pieaugumam[23] 2024. gadā nevajadzētu pārsniegt 2,6 %, kā atspoguļots šajā ieteikumā. Tas arī palīdzēs stiprināt ārējo pozīciju. Tajā pašā laikā atlikušie enerģētikas atbalsta pasākumi (ko Komisija pašlaik lēš 0,2 % apmērā no IKP 2023. gadā) būtu pakāpeniski jāatceļ, ņemot vērā enerģijas tirgus attīstību un sākot no vismazāk mērķorientētākajiem, un saistītie ietaupījumi būtu jāizmanto, lai samazinātu valdības budžeta deficītu.

(25) Pieņemot, ka politika netiks mainīta, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka neto valsts finansētie primārie izdevumi 2024. gadā pieaugs par 0,7 %, kas ir zem ieteiktā pieauguma tempa. Komisijas prognozē paredzētā korekcija ir lielāka nekā ietaupījumi no enerģētikas atbalsta pasākumu pilnīgas atcelšanas

(26) Saskaņā ar programmu tiek gaidīts, ka valdības investīcijas palielināsies no 4,8 % no IKP 2023. gadā līdz 5,4 % no IKP 2024. gadā. Lielākas investīcijas atspoguļo nedaudz mazākas valsts finansētās investīcijas un lielākas investīcijas, ko finansē ES, proti, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu. Programma attiecas uz reformām un investīcijām, kas, paredzams, veicinās fiskālo ilgtspēju un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi. Tās ietver investīcijas ar augstu pievienoto vērtību un strukturālās reformas virzībā uz zaļo, digitālo un enerģētikas pārkārtošanos, kas arī ir daļa no Atveseļošanas un noturības plāna.

(27) Stabilitātes programmā ir izklāstīta vidēja termiņa fiskālā virzība līdz 2026. gadam. Saskaņā ar stabilitātes programmu tiek prognozēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies, sasniedzot 0,5 % no IKP 2025. gadā un 0,1 % līdz 2026. gadam. Tāpēc tiek plānots, ka vispārējās valdības budžeta deficīts saglabāsies zem 3 % no IKP visā programmas aptvertajā laikā. Saskaņā ar programmu tiek paredzēts, ka vispārējās

---

21 Sal. ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. pantu, kurā arī prasīts veikt korekciju vairāk nekā 0,5 % apmērā no IKP dalībvalstīm, kuru valdības parāds pārsniedz 60 % no IKP vai kurām ir izteiktāki riski saistībā ar parāda atmaksājamību.

22 Komisija lēsa, ka Grieķijai nebūs nepieciešams palielināt strukturālo primāro bilanci kā daļu no IKP, lai vidējā termiņā panāktu ticamu parāda samazinājumu. Šīs aplēses pamatā bija Komisijas 2022. gada rudens prognoze. Šīs aplēses sākumpunkts bija prognozētais valdības budžeta deficīts un parāds 2024. gadam, kurā tika pieņemts, ka 2024. gadā tiks atcelti enerģētikas atbalsta pasākumi.

23 Neto primāros izdevumus definē kā valsts finansētos izdevumus, no kuriem atskaitīti diskrecionārie ieņēmumu pasākumi un izslēgti procentu izdevumi, kā arī cikliskie bezdarba izdevumi.

valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies no 150,8 % 2024. gada beigās līdz 135,2 % līdz 2026. gada beigām.

(28) Pamatojoties uz paraugpraksi un atveseļošanas un noturības plāna ietvaros veiktajām reformām, izmaiņas Grieķijas nodokļu politikas satvarā varētu palīdzēt novērst investīciju nepietiekamību. Proti, iepriekšēju nodokļu nolēmumu sistēmas ieviešana varētu vairot juridisko noteiktību investoriem un pastiprināt pašreizējos centienus vienkāršot nodokļu sistēmu. Nodokļu sistēmas pārskatīšana varētu arī palīdzēt palielināt nodokļu bāzi pašnodarbinātām personām un atbalstīt investīcijas. Nodokļu saistību izpildi varētu uzlabot, paplašinot elektronisko maksājumu izmantošanu un vairāk izmantojot informāciju, kas iegūstama no elektroniskajiem maksājumiem, jo īpaši ņemot vērā nesenos pierādījumus par pieaugošo atšķirību starp deklarētajiem zemajiem ienākumiem un pašnodarbināto personu acīmredzami strauji augošo apgrozījumu. Jo īpaši labāk izmantojot informāciju, kas iegūstama no elektroniskajiem maksājumiem par konkrētām profesijām. Paredzams, ka Valsts ieņēmumu neatkarīgās iestādes notiekošā digitālā pārkārtošanās cita starpā veicinās šā mērķa sasniegšanu. Tomēr ir svarīgi, lai iestādes autonomija pārvaldīt un attīstīt savus cilvēkresursus un IT infrastruktūru tiktu vēl vairāk palielināta, ņemot vērā pašreizējās problēmas nodokļu sistēmās visā pasaulē.

(29) Grieķija ir turpinājusi veikt pasākumus, lai modernizētu valsts pārvaldi, bet tās vispārējais sniegums joprojām ir vājš. Pēc ievērojamām korekcijām, kas tika veiktas pēc 2010. gada, valsts pārvaldes lielums un izmaksas kopumā ir pieskaņotas ES vidējam rādītājam. Grieķijas algu izdevumi 2022. gadā saglabājās stabili 10,8 % apmērā no IKP, kas ir nedaudz virs ES vidējā rādītāja (10,2 % no IKP). Lai saglabātu šos ieguvumus, būs svarīgi nodrošināt, ka tiek turpināta vienotas algu sistēmas piemērošana un vienlaikus saglabāts pašreizējais darbinieku līmenis, turpinot piemērot noteikumu "viens pieņemts – viens atcelts" attiecībā uz pastāvīgajiem darbiniekiem un 2022. gadā ieviesto maksimālo apjomu pagaidu darbiniekiem. Atveseļošanas un noturības plānā ir iekļauti pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot valsts pārvaldes efektivitāti, īpašu uzmanību pievēršot tās digitālo pakalpojumu uzlabošanai. Tajā pašā laikā augsta līmeņa darbinieku piesaistīšana un saglabāšana joprojām ir problēma. To varētu risināt strukturāli, izmantojot īpašas/papildu algu sistēmas konkrētām funkcijām un/vai struktūrām, kā arī skaidri definētu pabalstu sistēmu, kas ieviesta kā jaunās cilvēkresursu pārvaldības sistēmas neatņemama sastāvdaļa, un vienlaikus nodrošinot vienotas algu sistēmas integritāti un algu izdevumu kopējo apmēru.

(30) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktā un V pielikuma 2.2. kritērijā, atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot līdz 2026. gadam. Grieķijas atveseļošanas un noturības plāna īstenošana līdz šim ir noritējusi labi. Turpmāk būs svarīgi saglabāt īstenošanas tempu. Grieķija iesniedza trīs maksājuma pieprasījumus[24] par neatmaksājamu finansiālo atbalstu un divus maksājuma pieprasījumus par aizdevuma atbalstu, kas atbilst plāna 85 atskaites punktiem un mērķrādītājiem. Līdz šim Grieķija ir saņēmusi kopējo izmaksu 7126 miljonu EUR apmērā[25]. Grieķija 2023. gada 29. martā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14. panta

[24] Grieķija trešo dotāciju maksājuma pieprasījumu iesniedza 2023. gada 16. maijā, un Komisija turpina to novērtēšanu.

[25] Dotācijām izmaksātās summas par neatmaksājamu finansiālo atbalstu (izņemot priekšfinansējumu) ir 3436 miljoni EUR, un izmaksātās summas par aizdevumu atbalstu (izņemot priekšfinansējumu) ir 3690 miljoni EUR.

6. punktu pauda nodomu no Atveseļošanas un noturības mehānisma pieprasīt papildu aizdevuma atbalstu 5000 miljonu EUR apmērā. Grieķija ir stabili sākusi īstenot savu plānu un ir izveidojusi pārvaldības un kontroles sistēmu, lai uzraudzītu un koordinētu reformu un investīciju savlaicīgu pabeigšanu. Ņemot vērā ievērojamo skaitu reformu un investīciju, ko plānots īstenot, būs svarīgi, turpinot iesākto, saglabāt un pastiprināt šos centienus, jo īpaši tāpēc, ka vairāku no tām pabeigšanai būs vajadzīgs savlaicīgs progress dažādos sagatavošanas posmos, tostarp publiskā iepirkuma procedūrās. Plāna turpmāka īstenošana ir atkarīga no izraudzīto īstenošanas struktūru, tajā skaitā reģionālās un vietējās administrācijas, administratīvās un īstenošanas spējas. Jaunās *REPowerEU* nodaļas ātra iekļaušana atveseļošanas un noturības plānā sniegs iespēju finansēt vēl papildu reformas un investīcijas, lai atbalstītu Grieķijas stratēģiskos mērķus enerģētikas un zaļās pārkārtošanās jomā. Lai nodrošinātu atveseļošanas un noturības plāna, kā arī citas, ārpus plāna tvēruma esošas ekonomikas un nodarbinātības politikas sekmīgu īstenošanu un rezultātā panāktu plašu līdzatbildību par politikas programmu kopumā, joprojām ir svarīgi sistemātiski un efektīvi iesaistīt vietējās un reģionālās iestādes, sociālos partnerus un citas attiecīgās ieinteresētās personas.

(31) Komisija visus Grieķijas kohēzijas politikas plānošanas dokumentus apstiprināja 2022. gadā. Kohēzijas politikas programmu ātra īstenošana papildināmībā un sinerģijā ar atveseļošanas un noturības plānu, tostarp *REPowerEU* nodaļu, ir būtiska zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai, ekonomikas un sociālās noturības palielināšanai, kā arī līdzsvarotas teritoriālās attīstības panākšanai Grieķijā.

(32) Papildus ekonomiskajiem un sociālajiem problēmjautājumiem, kuru risināšana paredzēta atveseļošanas un noturības plānā, Grieķijā ir vairāki papildu problēmjautājumi, kas saistīti ar veselības aprūpi un ilgstošo aprūpi, kadastrālo kartēšanu, enerģētikas politiku un zaļo pārkārtošanos.

(33) Publiskie veselības aprūpes izdevumi ir zemāki par ES vidējo rādītāju, savukārt pacientu personīgie maksājumi attiecībā pret IKP Grieķijā ir otrie lielākie Eiropas Savienībā. Veselības aprūpes sistēma joprojām ir vērsta uz slimnīcām, un ārstnieciskās aprūpes izdevumi ir vērsti uz hospitalizāciju. Turklāt Grieķija ierindojas pirmajā vietā starp visām dalībvalstīm par zālēm veikto publisko izdevumu ziņā attiecībā pret IKP. Publiskie izdevumi par ilgtermiņa un profilaktisko aprūpi ir ievērojami zemāki par ES vidējo rādītāju, un nav visaptverošas valsts stratēģijas ilgtermiņa aprūpes jomā. Lai to novērstu, Grieķija ievieš nesen pieņemto primārās veselības aprūpes sistēmu, kuras mērķis ir mazināt atkarību no stacionārās aprūpes un palielināt veselības aprūpes preču un pakalpojumu pieejamības efektivitāti. Primārās veselības aprūpes reformas pilnīgu īstenošanu kavē ģimenes ārstu nepietiekamība. Ģimenes ārstu skaits nav pietiekams, lai aptvertu visus iedzīvotājus. Būs vajadzīgs pietiekams aptvērums, lai pilnībā ieviestu efektīvu un visaptverošu sistēmu, kuras pamatā ir likums par ģimenes ārstu nosūtījumu izsniegšanu un kuras ieviešana sāksies no 2023. gada 1. septembra. Tālab, lai iedzīvotājiem nodrošinātu pienācīgu un vienlīdzīgu piekļuvi veselības aprūpei, izšķiroša nozīme būs lielākiem stimuliem palielināt ģimenes ārstu skaitu, kas ļautu panākt iedzīvotāju pilnīgu aptvērumu, kā arī visu iedzīvotāju reģistrēšanai.

(34) Valsts kadastra izveides pabeigšana – ilglaicīgs projekts – papildus uzlabos Grieķijas uzņēmējdarbības vidi. Līdz 2023. gada maija beigām bija pabeigta kadastrālā kartēšana 71 % apmērā un bija apkopotas un pašlaik tiek apstrādātas īpašumtiesības vēl 25 % apmērā. Paredzams, ka apkopoto tiesību apstrāde tiks pabeigta līdz 2023. gada beigām un tādējādi kadastra izveide tiktu pabeigta līdz gada beigām. Pārejot uz jauno Grieķijas kadastra aģentūru, ir atvērti un darbojas 12 kadastrālie biroji

un 49 filiāles. Grieķijas kadastrs plāno pilnībā digitalizēt pakalpojumus iedzīvotājiem, un Atveseļošanas un noturības mehānisms sniedz atbalstu visu to īpašumtiesību reģistrācijas un aktu digitalizācijai, kas pašlaik reģistrētas uz papīra.

(35) Lai gan Grieķija ir īstenojusi centienus arī saistībā ar enerģētikas krīzi, Grieķija joprojām ir ļoti atkarīga no fosilā kurināmā, un 2021. gadā nafta un gāze veidoja attiecīgi 52 % un 24 % no tās energoresursu struktūras. Lai paātrinātu dekarbonizācijas centienus, varētu turpināt īstenot vairākus pasākumus, kas balstās ne tikai uz investīcijām un reformām, kuras ir daļa no Grieķijas atveseļošanas un noturības plāna. Grieķija varētu paātrināt atjaunīgās enerģijas plašāku izmantošanu, izveidojot un pilnveidojot tiesisko regulējumu, lai veicinātu atjaunīgā ūdeņraža infrastruktūras un atkrastes vēja enerģijas attīstīšanu. Ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai paātrinātu normatīvā regulējuma izstrādi attiecībā uz biometānu un pieejamo ilgtspējīga biometāna potenciālu pārveidotu faktiskajā ražošanas jaudā nolūkā kompensēt dabasgāzes importu.

(36) Tā kā tiek integrēts vairāk atjaunīgo energoresursu, būtiska nozīme būs turpmākām investīcijām uzkrāšanas un tīkla jaudas palielināšanā, lai nodrošinātu elektrotīkla līdzsvaru. Kopīgas atlīdzības shēmas un aiz skaitītāja esošu sistēmu veicināšana varētu būt svarīgi instrumenti, lai veicinātu savlaicīgu un dzīvotspējīgu uzkrāšanas jaudas palielināšanu. Lai izvairītos no atjaunīgo energoresursu samazināšanas, varētu attīstīt papildu elektroenerģijas starpsavienojumus ar kaimiņvalstīm. Attiecībā uz atjaunīgo energoresursu turpmāku izmantošanu būs svarīgi pilnībā īstenot 2022. gadā pieņemto jauno tiesisko regulējumu, kas vienkāršo un paātrina licencēšanas procesu atjaunīgo energoresursu un uzkrāšanas projektiem. Turklāt pašpatēriņa shēmu veicināšana, tostarp paplašinot atbalstu ar akumulatoriem aprīkotu saules fotoelementu sistēmu uzstādīšanai, un energokopienas varētu palīdzēt uzlabot atjaunīgo energoresursu izmantošanas pieņemamību sabiedrībā.

(37) Grieķija varētu arī paplašināt esošo energotaupības pasākumu tvērumu un vērienīgumu un samazināt augsto enerģētiskās nabadzības līmeni. Grieķijas dabasgāzes patēriņš laikposmā no 2022. gada augusta līdz 2023. gada martam ir samazinājies par 22 % salīdzinājumā ar vidējo gāzes patēriņu tajā pašā periodā iepriekšējos piecos gados, pārsniedzot 15 % samazinājuma mērķrādītāju. Grieķija varētu turpināt īstenot centienus, lai līdz 2024. gada 31. martam uz laiku samazinātu gāzes pieprasījumu[26].

(38) Ieviešot jaunus finanšu instrumentus, piemēram, energoefektivitātes izsoles, varētu efektīvāk izmantot esošās renovācijas atbalsta programmas enerģētiski nabadzīgām mājsaimniecībām. Grieķijas viedo skaitītāju īpatsvars ievērojami atpaliek no ES vidējā rādītāja (3 % salīdzinājumā ar 54 %, 2021. gada skaitļi), un to varētu palielināt, jo tādējādi patērētājiem ir iespējams aktīvi piedalīties tirgū un tiek atbalstīta pieprasījumreakcija. Turklāt tādām konkrētām nozarēm kā transports un ūdensapgāde ir ievērojamas iespējas ietaupīt enerģiju, jo tās joprojām ir ļoti atkarīgas no naftas.

(39) Darbaspēka un prasmju nepietiekamība nozarēs un profesijās, kas ir svarīgas zaļās pārkārtošanās īstenošanai, tostarp ražošanā, neto nulles emisiju tehnoloģiju izvēršanā un uzturēšanā, rada šķēršļus pārejā uz neto nulles emisiju ekonomiku. Lai mazinātu prasmju nepietiekamību un veicinātu darba ņēmēju iekļautību un pārorientēšanu, būtiskas ir kvalitatīvas izglītības un apmācības sistēmas, kas reaģē uz mainīgajām darba tirgus vajadzībām, un mērķorientēti profesionālās pilnveides un pārkvalifikācijas

[26] Padomes Regula (ES) 2022/1369 un Padomes Regula (ES) 2023/706.

pasākumi. Lai atraisītu neizmantoto darbaspēka potenciālu, šiem pasākumiem ir jābūt pieejamiem, jo īpaši privātpersonām un tajās nozarēs un reģionos, kurus visvairāk skar zaļā pārkārtošanās. Grieķijā zaļo prasmju nepietiekamība pašlaik ir visizteiktākā būvniecības nozarē, kas ir ļoti svarīga zaļās pārkārtošanās procesam un konkrētām profesijām, tostarp santehniķiem, cauruļvadu montētājiem un elektriķiem. Visbeidzot, joprojām ir iespējams veikt turpmākus pasākumus, lai palielinātu jauniešu un sieviešu nodarbinātību. Valsts nodarbinātības dienestu administratīvo spēju palielināšana, vienlaikus paplašinot individualizētās pieejas izmantošanu attiecībā uz darba meklētājiem, var uzlabot šo grupu nodarbinātības rezultātus un atbalstīt vienmērīgu un taisnīgu pāreju.

(40) Padome ir izskatījusi 2023. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas veikto novērtējumu, un tās atzinums[27] ir atspoguļots 1. ieteikumā.

(41) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm ieteica rīkoties, tostarp izmantojot atveseļošanas un noturības plānus, lai i) 2023. gadā saglabātu parāda atmaksājamību un atturētos no kopējā pieprasījuma visaptverošas stimulēšanas, veidotu labāk mērķorientētus fiskālos pasākumus augsto enerģijas cenu ietekmes mazināšanai un apsvērtu piemērotus veidus, kā samazināt atbalstu, mazinoties enerģijas cenu radītajam spiedienam; ii) uzturētu augstu publisko investīciju līmeni un veicinātu privātās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās atbalstam; iii) atbalstītu algu attīstību tādā veidā, lai mazinātu pirktspējas zudumu, vienlaikus ierobežojot sekundāro ietekmi uz inflāciju, turpinātu uzlabot aktīva darba tirgus politiku un novērst prasmju nepietiekamību; iv) uzlabotu uzņēmējdarbības vidi un nodrošinātu, ka enerģijas atbalsts uzņēmumiem ir izmaksu ziņā efektīvs, īslaicīgs, orientēts uz dzīvotspējīgiem uzņēmumiem un ka tas saglabā stimulus zaļās pārkārtošanās realizēšanai; un v) saglabātu makrofinansiālo stabilitāti un uzraudzītu riskus, vienlaikus turpinot darbu pie banku savienības izveides pabeigšanas. Attiecībā uz Grieķiju 1., 2., 3. un 4. ieteikums palīdz īstenot pirmo, otro, trešo, ceturto un piekto eurozonai adresēto ieteikumu.

(42) Padome ir izskatījusi 2023. gada valsts reformu programmu un 2023. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas sagatavoto padziļināto pārskatu un šo novērtējumu. Padomes ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1. ieteikumā. 1. ieteikumā minētā politika palīdz novērst neaizsargātību, kas saistīta ar valdības parādu, ārējo pozīciju un ienākumus nenesošiem aizdevumiem. 2. ieteikums palīdz īstenot 1. ieteikumu. 1. ieteikumā minētā politika palīdz gan novērst nelīdzsvarotību, gan īstenot eurozonai adresētos ieteikumus saskaņā ar 41. apsvērumu,

AR ŠO IESAKA Grieķijai 2023. un 2024. gadā rīkoties šādi.

1. Līdz 2023. gada beigām izbeigt spēkā esošos enerģētikas atbalsta pasākumus, izmantojot saistītos ietaupījumus, lai samazinātu valdības budžeta deficītu. Ja atkārtots enerģijas cenu pieaugums liek veikt atbalsta pasākumus, nodrošināt, ka tie ir vērsti uz neaizsargātu mājsaimniecību un uzņēmumu aizsardzību, ir fiskāli pieņemami, un saglabā stimulus enerģijas taupīšanai.

   Nodrošināt piesardzīgu fiskālo politiku, jo īpaši ierobežojot valsts finansēto neto primāro izdevumu nominālo pieaugumu 2024. gadā līdz ne vairāk kā 2,6 %.

[27] Atbilstīgi Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktam un 9. panta 2. punktam.

Saglabāt valsts finansētās publiskās investīcijas un nodrošināt ANM dotāciju un citu ES fondu efektīvu apguvi, jo īpaši, lai veicinātu zaļo un digitālo pārkārtošanos.

Laikposmā pēc 2024. gada turpināt īstenot vidēja termiņa fiskālo stratēģiju pakāpeniskai un ilgtspējīgai konsolidācijai apvienojumā ar investīcijām un reformām, kas veicina ilgtspējīgāku izaugsmi, lai panāktu piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli.

Pamatojoties uz atveseļošanas un noturības plāna ietvaros veiktajām reformām, uzlabot nodokļu sistēmas radītu investīcijām labvēlīgu vidi, ieviešot iepriekšēju nodokļu nolēmumu sistēmu, palielināt nodokļu bāzi, tostarp pārskatot pašreizējo nodokļu struktūru pašnodarbinātām personām, un stiprināt nodokļu saistību izpildi, paplašinot elektronisko maksājumu izmantošanu. Saglabāt un palielināt nodokļu administrācijas iestādes autonomiju, paplašinot tās pilnvaras izstrādāt un pārvaldīt tās informācijas sistēmas un cilvēkresursus. Nodrošināt valsts pārvaldes efektivitāti, nodrošinot gan tās spēju piesaistīt vajadzīgās prasmes, gan saglabājot saskanību ar vienoto algu sistēmu. Turpināt ienākumus nenesošo aizdevumu samazināšanu un turpināt sekundārā ienākumus nenesošo aizdevumu tirgus darbības uzlabošanu.

2. Saglabāt impulsu atveseļošanas un noturības plāna stabilai īstenošanai un ātri pabeigt *REPowerEU* nodaļu, lai ātri sāktu tās īstenošanu. Nodrošināt turpmāku pietiekamu administratīvo spēju, ņemot vērā plāna apjomu. Turpināt kohēzijas politikas programmu ātru īstenošanu ciešā papildināmībā un sinerģijā ar atveseļošanas un noturības plānu.

3. Lai nodrošinātu pienācīgu un vienlīdzīgu piekļuvi veselības aprūpei, pabeigt primārās veselības aprūpes sistēmas ieviešanu un pieņemt lielākus stimulus, lai uzņemtu pietiekamu skaitu ģimenes ārstu nolūkā panākt pilnīgu iedzīvotāju aptvērumu un iedzīvotāju reģistrāciju. Pabeigt kadastra reformu, pabeidzot kadastrālo kartēšanu un Grieķijas kadastra aģentūras izveidi un darbību.

4. Samazināt atkarību no fosilā kurināmā un vēl vairāk paātrināt energoapgādes maršrutu dažādošanu. Vēl vairāk paplašināt atjaunīgās enerģijas izmantošanu, pabeidzot un īstenojot jauno tiesisko regulējumu licencēšanas procesam un atkrastes vējparkiem, palielinot elektroenerģijas tīklu un uzkrāšanas jaudu, veicinot decentralizētu atjaunīgās enerģijas ražošanu, ieviešot tiesisko regulējumu atjaunīgā ūdeņraža un biometāna ražošanai. Pastiprināt energoefektivitāti uzlabojošu pasākumu īstenošanu, tostarp mērķorientētus pasākumus enerģētiski nabadzīgām mājsaimniecībām un viedo skaitītāju uzstādīšanu, kā arī politikas centienus, kuru mērķis ir nodrošināt un apgūt prasmes, kas vajadzīgas zaļās pārkārtošanās īstenošanai. Atbalstīt transporta nozares dekarbonizāciju, jo īpaši veicinot elektrotransportlīdzekļus.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs